

Juridiska avdelningen
Teresa Edelman

BESLUT/YTTRANDE

2001-05-23

Reg.nr 31-251-01

Anmälan angående brister i kursen Radiojournalistik i digital miljö, 20 poäng, vid Uppsala universitet samt yrkande om skadestånd

Anmälan

C K har i anmälan till Högskoleverket påpekat att det fanns stora brister i kursen Radiojournalistik i digital miljö, 20 poäng, som gavs vid Uppsala universitet höstterminen 2000. Hon gör gällande att de mycket allvarliga problem som förelegat ända från starten har resulterat i att de flesta punkter i den utlovade kursplanen angående innehåll, nivå och mål inte har uppnåtts och att kursen knappt nått upp till gymnasienivå. Hon yrkar 35 000 kr, dvs. kostnaden för studielån för terminen, i ekonomisk kompensation. Hennes yrkande grundar sig på att hon inte har fått den utbildning som utlovats i kursplanen och av den kursansvarige.

C K har anfört bl.a. följande:

Antagning av obehöriga studenter

Kursen utannonserades som en vidareutbildning för journalister i radiojournalistik i digital miljö. Antagningskriterierna var journalistutbildning och/eller erfarenhet som yrkesverksam journalist samt erfarenhet av radioproduktion. När antagningsbeskedet kom hade hon flera telefonsamtal med en person som uppgavs som kursansvarig och som försäkrade att nivån på de erfarenheter, den utbildning och de förkunskaper som krävdes för antagning till kursen låg på ungefär samma nivå som hennes. Hennes meriter är bl.a. högskoleexamen på informationslinjen från Högskolan i Karlstad 1984 samt omfattande praktisk utbildning och yrkeserfarenhet inom radio och TV. Det visade sig sedan att sju av kursens 17 deltagare inte var behöriga. De flesta saknade helt eller delvis grundläggande journalistisk utbildning och få hade arbetat som journalister. Kursen skulle starta den 1 september vecka 35 men kom igång först vecka 37 eftersom flera av kursdeltagarna började först då. De hade brevlades blivit uppsökta av den kursansvarige och blivit erbjudna plats på kursen trots att de inte uppfyllde behörighetskraven. Samtliga hade sökt till Dramatiska institutets radiokurs men inte blivit antagna. Detta påverkade kursen mycket negativt i förhållande till dem som, liksom hon själv, var behöriga och hade lång erfarenhet inom yrket.

Bristen på utrustning

Den tekniska utrustning, som var en förutsättning för kursen, var inte beställd vid kursstart. Först när nästan halva terminen hade gått och efter många påstötningar från studenternas sida fanns datorerna på plats. Samtidigt visade det sig att den nya digitala inspelningsutrustningen inte fungerade som den skulle och att det blev nödvändigt att byta ut vissa delar. Efter halva terminen hade man alltså inte kommit igång att producera radio i digital miljö.

Studenterna har inte haft någon riktig studio och har därför inte kunnat göra vissa typer av inspelningar och sändningar som är kunskapskrav på alla lokala radiostationer idag.

Brist på ansvariga lärare

Ansvariga lärare för det tekniska saknades helt. Först efter upprepade klagomål "skakades" någon tillfällig lärare fram för några timmars genomgång. Detta innebar bl.a. att lektionerna ändrades och lades in med mycket kort varsel. Något schema för terminen fick studenterna aldrig.

Studenterna var i det närmaste helt hänvisade till att själva sitta och "gissa" sig fram till hur redigeringsprogrammen fungerar. När de flera gånger bad om att få en manual fick de svaret att det inte fanns någon. Det visade sig senare att inget av de två redigeringsprogrammen hade köpts in. Då var det drygt en månad kvar på kursen.

Uteblivna kursmoment och icke uppfyllda mål

Eftersom detta skulle vara en praktiskt inriktad kurs i radioproduktion skulle undervisningen varvas med eget arbete på heltid. Efter drygt halva terminen hade studenterna dock inte fått någon undervisning i journalistik förutom vid ett par tillfällen.

Studenterna har varken fått "fördjupning i radojournalistik och dess olika programformer" eller några "specialiserade kunskaper för redaktionellt arbete i digital miljö", vilket står i kursplanen.

Det har saknats flera praktiska övningar i radioproduktion.

Flera grundläggande tekniska moment fick studenterna aldrig lära sig.

Någon undervisning i den digitala inspelningsutrustningen fick deltagarna aldrig.

Kursens längd

Kursen startade den 1 september vecka 35 men kom igång först vecka 37 eftersom flera av kursdeltagarna började först då.

Studenterna fick först information om att kursen skulle pågå till den 18 januari 2001 men i slutet av november fick de besked om att slutdatum var den 21 december 2000, dvs en månad tidigare.

Åtgärder under kursens gång

Torsdagen den 2 november hade C K ett tre timmar långt samtal med den ansvarige för utbildningen och studierektorn där hon beskrev problemen och föreslog konkreta åtgärder. Samtalet resulterade i ytterligare ett möte tisdagen den 7 november då journalistläraren och ytterligare en student var med. Dessa möten resulterade inte i några förbättringar eller förändringar. Vid samma tidpunkt tog C K också kontakt med kåren och studentansvarig på institutionen för att få hjälp. Ingen har tagit ansvar för att åtgärda eller reda ut de problem som gång på gång påtalats.

Ekonomisk ersättning

Mycket av samtliga studenters och speciellt C Ks egen tid och kraft har gått åt till att springa och söka ansvariga för utbildningen för att påtala fel och brister eller hitta någon som kunde hjälpa dem med de tekniska problemen. Hela tiden har de blivit lovade förbättringar som till slut aldrig skett eller endast blivit dåliga, tillfälliga lösningar efter alltför lång tid. Kursen har för henne i princip varit helt bortkastad både i tid och pengar. Det lilla hon har lärt sig hade hon kunnat lära sig på ett par veckor.

Innan kurstart var hon vid flera tillfällen i kontakt med den kursansvarige för att försäkra sig om utbildningens nivå och innehåll. Hans positiva och tillfredsställande svar samt kursplanen gjorde att hon till slut tog beslut om att flytta från Malmö till Uppsala för att vidareutbilda sig och få de kunskaper hon saknar. Hon avbröt påbörjade projektarbeten i Malmö för denna utbildning och har tagit lån för att klara försörjning under tiden. Hon anser sig vara berättigad till ekonomisk ersättning på 35 000 kr vilket är vad lån för terminen har kostat henne.

Universitetets svar och C Ks kommentar

Rektor har inhämtat samhällsvetenskapliga fakultetsnämndens yttrande. Fakultetsnämnden har i sin tur inhämtat yttrande från institutionen för informationsvetenskap. Fakultetsnämnden har därvid konstaterat vissa brister och ställt upp vissa krav för att kursen skall kunna ges även i fortsättningen. Rektor instämmer i fakultetsnämndens bedömning och uttalar beklagande över att det förelegat brister i samband med genomförandet av kursen. Rektor hänvisar vidare till fakultetsnämndens åtgärdskrav och understryker att åtgärder har vidtagits under kursens gång och att kursen genomförts och examination skett på ett i huvudsak acceptabelt sätt. Bristerna kan mot bakgrund av detta inte - enligt rektors bedömning - anses vara av sådan karaktär att någon grund för skadestånd föreligger.

C K har bemött universitetets svar.

Antagning av obehöriga studenter

Fakultetsnämnden har bekräftat att sju av kursens ursprungligen 19 antagna studenter saknade särskild behörighet för kursen och att en av dem även saknade allmän behörighet. Nämnden återger vidare institutionens uppgift att problemen

med de skiftande förkunskaperna avhjälpes på ett tillfredsställande sätt genom att resurser lagts på att individualisera undervisningen.

Fakultetsnämnden återger också den kritik nämnden tidigare uttalat mot institutionen för att låta obehöriga studenter delta i kursen under en längre tid utan att det funnits beslut i antagningsfrågan. I en skrivelse till fakultetsnämnden den 8 oktober 2000 har institutionen förklarat bakgrunden till att man accepterade studenter som inte uppfyllde behörighetskraven. Institutionen anhöll att nämnden skulle acceptera den avvikelse från de formella kriterier som angavs som krav för antagningen och tillåta studenterna att fortsätta och avsluta utbildningen. I ett yttrande den 12 oktober 2000 konstaterade fakultetsnämnden att dessa studenter saknar väsentliga delar av den behörighet som ställs upp för kursen och att de normalt inte skulle kunna beviljas dispens. Med hänsyn till föreliggande omständigheter tillstyrkte dock nämnden att samtliga sju studenter beviljades dispens och att de formellt antogs till kursen.

C K har anfört bl.a. följande. Problemet är att utbildningen i grunden inte var planerad, organiserad och färdig att sätta igång när den startade. Någon individuell undervisning har inte förekommit förutom den individuella handledning vid två tillfällen om 30 minuter i samband med examensarbetet. Att institutionen anser att de bristande journalistiska kunskaperna hos nära hälften av klassen inte var ett problem är - enligt C K - ytterligare ett bevis på en oprofessionell hållning till kursen och att kursledningen inte tagit ett av de stora problemen på allvar.

Bristen på utrustning

Institutionen har medgett brister i de tekniska lösningarna men påpekat samtidigt att den digitala utrustningen och "ett radiolabb" funnits på plats från kursens sjätte vecka då delkurs 2 "Digitala verktyg för radiojournalisten" börjat.

Fakultetsnämnden har konstaterat att det förelegat brister beträffande den digitala utrustningen. Nämnden ser allvarligt på detta då denna utrustning - enligt nämndens bedömning - var kärnan i och en förutsättning för hela kursen.

C K har tillagt bl.a. följande. Det som institutionen hänvisar till som "radiolabb" var en datasal med möjlighet till ljudredigering. Det fanns ingen studio och ingen möjlighet till inspelning av telefonintervjuer.

Brist på ansvariga lärare

Fakultetsnämnden har i sitt yttrande till rektor varit kritisk till att systemet med resurspersoner inte fungerat och meddelat rektor att nämnden skall tillse att institutionen ser över pedagogiken för att förbättra utbildningen i radiolabbet.

Fakultetsnämnden har vidare konstaterat att uppläggningsen med en extern person som huvudlärare och avsaknaden av kursföreståndare varit mycket olycklig, i synnerhet som kursen getts för första gången och varit beroende av avancerad teknik.

Uteblivna kursmoment och icke uppfyllda mål

Av institutionens yttrande med bilagda scheman framgår, enligt fakultetsnämndens konstaterande, att studenterna fått relativt omfattande undervisning i alla kursmoment, drygt tio timmar schemalagd undervisning och att det därutöver stått ytterligare handledningstider till studenternas förfogande. Fakultetsnämnden har inte funnit skäl att ifrågasätta dessa uppgifter. Det kan dock - enligt nämnden - inte uteslutas att de starkt varierande förkunskaperna hos studenterna haft en negativ inverkan på kursens innehåll, trots ansträngningarna att individualisera undervisningen.

C K har i sina kommentar anfört följande. Det finns all anledning att ifrågasätta schemat eftersom ingen i klassen delgetts del 2 vilket tyder på att det är en efterkonstruktion. Studenterna fick reda på undervisningen från vecka till vecka. Handledning i redigering fick de själva be om. Det är därför omöjligt att institutionen kunnat ha detta moment i ett förplanerat schema. Enligt schemat skulle undervisningen med huvudläraren ha pågått mellan 09.00-12.00 och 13.00-16.00 vid de flesta tillfällen. I verkligheten avslutades lektionerna alltid mellan 14.00 och 15.00. Enligt schemat skulle redovisning av grupparbeten ske vid åtta tillfällen. I verkligheten var det tre grupper som redovisade varsitt program vid varsitt tillfälle. Den övriga tiden hade de ingen undervisning.

Kursens längd

Fakultetsnämnden har konstaterat att informationen före och under kursen inte fungerat tillfredsställande. Sakförhållandet är dock - enligt nämndens utredning - att kursen pågick fram till den 18 januari 2001.

C K har lämnat följande kommentar. Att en hel klass på 15 personer skulle ha missuppfattat när utbildningen egentligen var slut är högst anmärkningsvärt. Faktum är att hon mellan den 2 och 14 januari satt ensam i datasalen och tränade för att lära sig tekniken. Hon fick också besked om att från den 15 januari kunde hon inte använda salen längre eftersom en ny kurs var inplanerad då. C K ställer också frågan att om detta missförstånd var så uppenbart varför gjordes det inte något för att rätta till det. Hon uppger vidare att det inte fanns några förutsättningar att hålla kursen efter jul eftersom huvudläraren skulle genomgå en stor hjärtoperation innan jul, vilket var känt för såväl kursledningen som för deltagare långt tidigare.

Åtgärder under kursens gång

Institutionen har uppgett att man har vidtagit vissa åtgärder under kursens gång som t.ex. utökat handledningsmöjligheterna vid redigering av program. Att kursen skulle vara undermålig motsägs - enligt institutionen - av de muntliga och skriftliga utvärderingar som inkommit.

Fakultetsnämndens åtgärdsplan

Fakultetsnämnden har redovisat förutsättningar som nämnden ställt upp för att kursen skall kunna ges igen hösten 2001:

1. Kursen skall ha en kursföreståndare som har fast anknytning till institutionen.
2. Den digitala utrustningen måste vara fullt körklar i mycket god tid före kursstart
3. Kompetensen vid institutionen beträffande digital radioutrustning skall ha höjts genom olika utbildningsinsatser
4. Antagningen till kursen skall ske i enlighet med gällande regelverk. Institutionen skall i god tid se över sökbilden. Finns inte behöriga sökande i tillräckligt antal skall kursen ställas in.
5. Studierektor skall ha full kontroll över utbildningens planering och genomförande. Schema och övrig information beträffande samtliga delmoment skall meddelas studenterna i god tid före kursstart. Informationen om kursen skall vara klar och entydig.
6. Fakultetsnämnden tar ställning till om förutsättningar föreligger för att kursen skall få ges till hösten vid sitt extra sammanträde den 30 maj. Institutionen skall senast den 15 maj 2001 redovisa de åtgärder som vidtagits. I yttrandet till rektor meddelade fakultetsnämnden att den vid sitt extra sammanträde den 30 maj tar ställning till om förutsättningar föreligger för att kursen skall kunna ges till hösten.

Ekonomisk ersättning

Som nämnden ser det måste skadestandsfrågan drivas i annan ordning.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverket är central myndighet för frågor som rör universitet och högskolor. Verket har därvid ansvar för att bl.a. se till att lärosäten följer bestämmelser inom sitt verksamhetsområde. Högskoleverket skall också följa upp och utvärdera utbildningen inom högskolan samt stödja och främja arbetet med att förbättra verksamhetens kvalitet.

C K har anmält Uppsala universitet för olika brister i kursen Radiojournalistik i digital miljö, 20 poäng, som gavs höstterminen 2000. Hon har också yrkat skadestånd för den ekonomiska skada hon har åsamkats på grund av att kursen inte har hållit den utlovade kvaliteten.

Högskoleverket gör nedan vissa bedömningar angående C Ks anmälan. Det får redan här nämnas att det pågår en utvärdering av medier/kommunikationsprogram vid bl.a. Uppsala universitet i Högskoleverkets regi. Handlingarna i ärendet har även överlämnats till verkets bedömargrupp för att de framförda synpunkterna skall kunna beaktas vid utvärderingen.

Skadestandsanspråk mot staten handläggs, i sådana fall som det nu föreliggande, av Justitiekanslern. C Ks yrkande om skadestånd överlämnas därför till Justitiekanslern med yttrande.

Brister i utbildningen

Beträffande de av C K påpekade bristerna i kursen Radiojournalistik i digital miljö, 20 poäng, gör Höskoleverket följande bedömning.

Antagning av obehöriga studenter

Av 7 kap. 1 - 3 §§ högskoleförordningen (1993:100, omtryck SFS 1998:1003) framgår att antagning till grundläggande högskoleutbildning skall avse en kurs eller ett utbildningsprogram. För att bli antagen krävs det - enligt dessa bestämmelser - att sökanden har grundläggande behörighet och dessutom den särskilda behörighet som kan vara föreskriven. Om det finns skäl får högskolan besluta om undantag från något eller några behörighetsvillkor. Undantag från behörighetsvillkoren skall göras för sökande som genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig den sökta utbildningen utan att uppfylla behörighetsvillkoren.

I 6 kap. 6-7 §§ högskoleförordningen anges att för kurs inom grundläggande högskoleutbildning skall det finnas en kursplan samt att i kursplanen skall anges bl.a. de krav på särskilda förkunskaper och andra villkor som gäller för att bli antagen till kursen.

Enligt kursplanen 2000/2001, Radiojournalistik i digital miljö, 20 poäng, erbjöd kursen en fördjupning i radiojournalistik. Förkunskapskraven var - enligt kursplanen - genomgången ettårig akademisk journalistutbildning som inkluderar ett delmoment med radio, alternativt - högskoleexamen i annat ämne och två års erfarenhet av journalistiskt arbete.

Av utredningen har framgått att i kursen har deltagit personer som saknat de särskilda förkunskaper som krävts enligt kursplanen och i ett fall - en person som saknat grundläggande behörighet för högskolestudier. Dessa personer har påbörjat utbildningen utan att det funnits ett beslut i antagningsfrågan. Detta har - såvitt kan utläsas ur handlingarna - åtgärdats i efterhand genom att berörda personer har beviljats undantag från behörighetsvillkoren för att bli antagen till kursen. Fakultetsnämnden har dock konstaterat att berörda studenter saknat väsentliga delar av den behörighet som ställts upp för kursen och normalt inte skulle beviljas dispens. Det har framgått av utredningen i ärendet att de obehöriga personernas deltagande i kursen har påverkat kursens kvalitet på ett negativt sätt.

Det kan konstateras att institutionen inte har tillämpat antagningsbestämmelser på avsett sätt. Detta föranleder kritik från Höskoleverkets sida.

Av fakultetsnämndens åtgärdsplan framgår att det har vidtagits åtgärder för att en sådan situation inte skall kunna upprepas. Höskoleverket förutsätter därför att institutionen i framtiden kommer att göra antagningen samt medge eventuella undantag i enlighet med gällande regelverk.

Bristen på utrustning

C K har gjort gällande att den digitala utrustningen har kommit för sent och inte fungerat som den skulle. Hennes kritik har till stor del bekräftats av utredningen i ärendet. Det kan således konstateras att det förelegat brister hänförliga till den tekniska utrustningen.

Av fakultetsnämndens åtgärdsplan framgår att nämnden nu har ställt upp villkor för att den digitala utrustningen skall vara "fullt körklar" i mycket god tid före kursstart.

Högskoleverket förutsätter att bristerna kring den digitala utrustningen kommer att elimineras.

Brist på ansvariga lärare

C K har gjort gällande att det saknats ansvariga lärare för de tekniska delarna och att det har saknats en ansvarig kursledning.

Fakultetsnämnden har delat hennes synpunkter och framfört kritik mot institutionen. Nämnden har vidare i sin åtgärdsplan ställt som villkor för att kursen skall kunna ges igen att kursen skall ha en föreståndare med fast anknytning till institutionen samt att kompetensen vid institutionen beträffande digital radioutrustning skall höjas genom olika utbildningsinsatser.

Högskoleverket förutsätter att institutionen genom organisatoriska förändringar och utbildningsinsatser kommer att avhjälpa de konstaterade bristerna.

Uteblivna kursmoment och inte uppfyllda mål

C K har gjort gällande att kursen inte nått upp till den nivå och till de mål som angetts i kursplanen samt att den inte haft det i kursplanen angivna innehållet.

Universitetet har medgett de påpekade bristerna men gjort den bedömningen att kursen har genomförts och examinationen skett på ett i huvudsak acceptabelt sätt.

I fråga om omfattningen av undervisningen i samtliga kursmoment finns det olika uppgifter. Det får dock anses klarlagt att det har förelegat stora brister i kursens kvalitet.

Kursens längd och informationen om kursen

Högskoleverket konstaterar att delade meningar föreligger om när kursen skulle sluta. I fakultetsnämndens åtgärdsplan poängteras att informationen om kursen skall vara klar och entydig varför Högskoleverket utgår från att så kommer att bli fallet.

Åtgärder under kursens gång

Det får anses klarlagt att vissa åtgärder för att förbättra kvaliteten har, på studenternas initiativ, vidtagits under kursens gång men att åtgärderna inte varit tillfyllest för att eliminera bristerna.

Avslutande synpunkter och anmodan

Det är klarlagt att utbildningen haft betydande brister. För detta skall Uppsala universitet kritiseras. Det framgår av handlingarna i ärendet att fakultetsnämnden har vidtagit åtgärder för att samtliga konstaterade brister skall avhjälpas. I syfte att kontrollera att tillräckliga åtgärder vidtagits anmodar Högskoleverket universitetet att senast den 15 juni 2001 till verket lämna en redovisning av hur fakultetsnämndens åtgärdsplan har uppfyllts. Om redovisningen skulle visa att brister kvarstår avser Högskoleverket att genomföra en särskild kvalitetsgranskning av kursen.

Ekonomisk ersättning - yttrande till Justitiekanslern

Beträffande C Ks skadeståndsyrkande överlämnas handlingarna i ärendet till Justitiekanslern med följande yttrande.

C K har yrkat skadestånd på grund av att utbildningen haft stora kvalitetsbrister och inte nått upp till den i kursplanen angivna nivån. Hennes uppgifter får till stor del stöd av fakultetsnämndens utredning. Högskoleverket har på grundval av denna utredning konstaterat betydande brister i utbildningen och begärt en redovisning av hur fakultetsnämndens åtgärdsplan har uppfyllts. Frågan är nu om de konstaterade bristerna kan utgöra grund för skadestånd från staten.

Fel vid myndighetsutövning?

C Ks anspråk avser en s.k. ren förmögenhetsskada.

Enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207) skall staten eller kommun ersätta personskada, sakskada eller ren förmögenhetsskada som vållas genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning i verksamhet för vars fullgörande staten eller kommunen svarar.

Med myndighetsutövning avses beslut eller åtgärder som ytterst är uttryck för samhällets maktbefogenheter över medborgarna (prop. 1972:5 s 312). Undervisning ges ofta som exempel för verksamhet som typiskt sett inte innebär myndighetsutövning. De i ärendet konstaterade bristerna avser olika aspekter av undervisningen och kan därför inte anses innebära myndighetsutövning mot C K. Visserligen kan felaktigt antagningsbeslut eller underlåtenhet att fatta ett sådant beslut innebära myndighetsutövning. Den i ärendet aktuella antagningen har dock inte varit felaktig i förhållande till C K utan utgjort en av omständigheterna som påverkat kvaliteten på undervisningen på ett negativt sätt. C K kan således inte anses ha lidit skada genom fel vid myndighetsutövning.

Felaktig information?

Enligt 3 kap. 3 § skadeståndslagen skall staten eller en kommun ersätta ren förmögenhetsskada som vållas av att en myndighet genom fel eller försummelse lämnar felaktiga upplysningar eller råd, om det med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl. Därvid skall särskilt beaktas upplysningarnas eller rådets art, deras samband med myndighetens verksamhetsområde och omständigheterna när de lämnades.

Frågan är om C K kan anses bli skadestandsberättigad på grund av felaktig information från universitetet.

Uttalanden i förarbeten

För att skadestandsansvar för felaktig myndighetsinformation skall inträda krävs att den information som har lämnats skall vara felaktig. Därmed avses att informationen objektivt sett inte är korrekt. Det innebär att skadestandsansvar inte kommer i fråga enligt paragrafen på grund av information som enbart är missvisande – trots att den är korrekt – och därför kan föranleda mottagaren att dra felaktiga slutsatser. Denna begränsning hänger främst samman med att ansvaret annars skulle bli alltför vidsträckt och bestämmelsen alltför svårtillämpad (prop. 1997/98:105, s 60).

Skadestandsansvar kommer inte i fråga i samtliga fall då en myndighet lämnar felaktig information som orsakar skada utan det krävs särskilda skäl. Det finns - enligt ett uttalande i prop. 1997/98:105, s 37 - större anledning att det allmänna skall bära ett skadestandsansvar när en myndighet lämnar konkret och preciserad information om innehållet i föreskrifter eller andra bestämmelser än om informationen som lämnas utgörs av allmänt hållna upplysningar. Likaså finns det särskild anledning till skadestandsansvar om uppgifterna har stor genomslagskraft och om de är ett uttryck för makt eller auktoritetsutövning. Normalt bör det - enligt uttalandet - krävas att det finns någon konkret omständighet som gör att det finns särskild anledning att i det enskilda fallet lita på att informationen är korrekt.

Av betydelse för frågan om det finns särskilda skäl för skadeståndsskyldighet är också sambandet mellan informationen och myndighetens verksamhetsområde. Ju starkare kopplingen är, desto större skäl finns det normalt att förlita sig på uppgifterna (prop. 1997/98:105, s 38).

Innehållet i kursplanen

Av C Ks anmälan framgår att hon anser sig ha blivit vilseledd av den information hon fått genom kursplanen.

Av 6 kap. 6 § högskoleförordningen framgår att det skall finnas en kursplan för varje kurs. Enligt 6 kap. 7 § högskoleförordningen skall i kursplanen anges kursens benämning, poängtal och fördjupningsnivå, syftet, det huvudsakliga innehållet, kurslitteratur, krav på särskilda förkunskaper, formerna för att bedöma studenternas prestationer, de betygsgrader som skall användas, om kursen är uppdelad i delar samt övriga föreskrifter som behövs.

Kursplan 2000/2001 i radiojournalistik i digital miljö, 20 poäng, var utgiven av Uppsala universitet, Institutionen för informationsvetenskap, Medier och kommunikation och fastställd, enligt informationen på insidan av kursplanen, av institutionsstyrelsen den 16 juni 2000.

I kursplanen angavs att kursen omfattar 20 poäng och att den skulle uppfylla ett behov av en högskoleutbildning i kvalificerad och utforskande radiojournalistik i digital miljö. Som förkunskapskrav ställde man genomgången ettårig akademisk journalistutbildning, som inkluderar ett delmoment med radio, alternativt - högskoleexamen i annat ämne och två års erfarenhet av journalistiskt arbete.

Som kursens innehåll angavs en fördjupning i radiojournalistik. Det angavs vidare följande: "Användning av digitala verktyg i det journalistiska arbetet är i fokus, såväl avseende produktion som distribution av radio. Kursen ger utrymme för experiment och kreativt skapande med den nya teknikens möjligheter, bl.a. genom att pröva nya programformer och format."

Som mål angavs bl.a. att studenterna genom studierna skall få god kännedom om den nya teknikens möjligheter och förutsättningar.

Enligt kursplanen var kursen uppdelad i två delkurser, Delkurs 1: Radio och journalistik i förändring, 5 poäng och Delkurs 2: Digitala verktyg för radiojournalisten, 15 poäng. I delkurs 1 ingick följande moment: radiokunskap, journalistik i förändring och programbyggnad. I delkurs 2 ingick moment 1: Digitala verktyg och moment 2: Individuell produktion. Som metod angavs föreläsningar, övningar, studiebesök, seminarier, PM-uppgifter, laborationer, produktion och publicering.

C K har strukit under de angivelser i kursplanen som, enligt hennes uppfattning, inte har följts. Dessa är: bestämmelserna om förkunskapskrav, allmänna bestämmelser om innehåll och mål samt vissa detaljerade bestämmelser om innehåll och metod under de olika momenten.

Frågan är om universitetet genom innehållet i kursplanen och även genom den kursansvariges agerande har lämnat sådana felaktiga upplysningar som avses i 3 kap. 3 § skadeståndslagen.

Av utredningen har framgått att kursen var bristfällig i följande hänseenden:

- antagningen
- digital utrustning
- ansvariga lärare
- kvaliteten på utbildningen
- information om slutdatum

Antagningen

I kursen angavs vissa förkunskapskrav som senare inte har följts beträffande en del studenter. Informationen om kraven har dock i sig inte varit felaktig. Vidare har högskolorna laglig möjlighet att frångå kraven. Den omständigheten att Uppsala

universitet frångått kraven på ett felaktigt sätt innebär inte att felaktig information har lämnats.

Digital utrustning

I kursplanen har inte lämnats någon detaljerad information om vilken utrustning som kommer att användas. Det finns vidare inget krav på att i kursplanen lämna sådan information. Den utrustning som senare installerats har visat sig bristfällig. Det kan således inte anses att i kursplanen har lämnats felaktig information om den digitala utrustningen.

Ansvariga lärare

I kursplanen har inte lämnats någon information om ansvariga lärare. Det finns enligt bestämmelsen i högskoleförordningen inget krav att sådan information skall anges i kursplanen. Felaktig information om ansvariga lärare har således inte lämnats.

Kvaliteten på utbildningen

Den aktuella utbildningen har haft betydande brister. Det har dock inte framkommit att något kursmoment helt har utelämnats eller att informationen i kursplanen om kursens innehåll i övrigt varit felaktig.

Informationen om slutdatum

Det finns ingen information om slutdatum i kursplanen. Det finns inte heller några krav att en sådan information skall finnas i kursplanen. Felaktig information har inte lämnats.

Avslutande synpunkter

Högskoleverket kan således konstatera att det inte finns tillräcklig grund för att anse att den information som lämnats i kursplanen varit felaktig. Det samma gäller informationen som lämnats utifrån kursplanen till C K av den kursansvarige. Den diskrepans mellan i kursplanen angivna mål och innehåll och det resultat som sedan uppnåtts kan inte heller läggas till grund för att hävda att informationen varit felaktig när den lämnats. De konstaterade bristerna i utbildningens kvalitet och den formella hanteringen av kursen utgör - som konstaterats ovan - inte fel vid myndighetsutövning. Högskoleverket anser därför att det inte finns grund för att tillstyrka att skadestånd skall betalas till C K. Det ankommer på Justitiekanslern att göra den slutliga bedömningen i denna fråga.

Högskoleverket anser dock att det är otillfredsställande att skadestandsreglerna inte är utformade så att ett universitet eller en högskola kan bli skadeståndsskyldig även i de fall då en utbildning haft betydande brister. Regeringen bör därför göra en översyn av gällande regelverk.

HÖGSKOLEVERKET
BESLUT/YTTTRANDE

2001-05-23
Reg.nr 31-2741-00
Sid 13

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern efter föredragning av verksjuristen Teresa Edelman i närvaro av tf. avdelningschefen Christian Sjöstrand och biträdande avdelningschefen Britta Lövgren.

Sigbrit Franke

Teresa Edelman

Expedition till:

Regeringen
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Justitiekanslern
Box 2308
103 17 Stockholm

Rektor
Uppsala universitet
Box 256
751 05 Uppsala